

Femte roten, tomt 63

Kvarteret Kronobageriet

Artonde roten 1637–57v

Norra Hamngatan. Östra

Nionde roten 1657h–70

Östra Hamnen–Drottningporten

Niclas Norman 1657:8

Herr Doktor Klingius 1666

Dessa båda är de enda upptagna i nionde roten 1657h–70, som står mellan Sifwert Volckwart och Nils Danielsson, varför Knut Olofsson måste ha erhållit en tidigare skattefri tomt eller köpt en del av Volckwarts eller Danielssons tomter. Möjligt är att denna tomt är identisk med 5.62ö, ägd av Olof Simonsson och att det är därför ingen ägare kan identifieras i nionde roten.

Knut Olsson småköpman

1671–78, änkan 1679–81

M1676: 1 tomt

Knut Olsson var 1666–70 bosatt i dåvarande trettonde roten men flyttade till femte roten efter branden 1669. En tomt, som han köpt av *Peder Andersson* (lagbjudning 18.8.1666) sålde han 1671 till *Jöns Jönsson Lind* (lagbjudning 16.5.1671). Den 21.2.1670 tilldömdes han *Wilhelm Fellbiers* lösören. Hans hustru Helga (Joensdotter) omtalades 6.3.1699 i magistraten, då en f d stadsinvånare *Börge Börgesson Holm* från Toga och Ytterby socken anklagade hennes dotter *Annika Knutsdotter* för slöseri. Hon var hans f d sondotter. Hennes morsarv förspilldes genom att hon gjorde sig lustiga dagar: hennes barn kunde i stället haft sitt uppehälle av arvet. Vågmästare Assmund Liedberg och övervisitör *Olof Claesson* utsågs att förvalta arvet.

Hustru Helga tycks ha gift om sig med stallmästare Jürgen Fürster, som när tomtöreslängderna börja 1696 innehade tomten men ett par år därefter var död. Vid kämnärsrätten 15.7.1685 vände sig hon sig mot *hustru Malin Halfwardsdotter* från Marstrand, vars dotter *Ingeborg Joensdotter*, som hade beskyllt Malin för att vara en trollpacka och Ingeborg för att vara en tjuv. *Skepparen Erik Pehrsson Lij* pantsatte 23.1.1697 sin gård till Jürgen Fürster. En *Friedrich Ritz* lovade 1.5.1694 att inte göra anspråk på arv av sin morbroder stallmästaren Jürgen Fürster, som hade givit testamente till sin hustru (Gbg AII b:4). 21.2.1710: Vågmästare Assmund Liedbergs cautionist, Jürgen Fürster var för länge sedan genom döden avgången.

1699: 11 maj (sid. 278) omtalas hustru *Annika Knutsdotter Rutenberg*, avlidne borgaren och *bakaren Claes Börgessons* änka. Hon hade arv efter sin moder Helga Joensdotter (begr. 26.7. el 8 1698), sal stallmästare Fürsters änka.

Enligt den skildring *Wilhelm Berg* ger av fastighetens 5.63:s fortsatta öden ägdes gården 1694–98 av salig stallmästare Jürgen Fürster samt 1703–15 av Sven Olofsson Hijsing, som 26.3.1715 pantsatte gård vid Stora Hamnen till hospitalet. Sven Olofsson Hijsing var svåger till *Johan Ban (d) d.y.* och kallas morbror av dennes son Isac. Förenades med handelsgillet 1694. 1696 sade han

sig vara närmaste bördeman till hans "faderbroder" Hans Olufssons gård 4.111, kv. Frimuraren, näst handelsmannen Hans Olufssons egna barn. Han var gift *Catharina Olofsdotter Hijsing* (begr. 6.3.1739).

Sven Olufsson Hijsing gifte sig första gången Chr 17.11.1696 med jungfru Margareta Prunck, dotter till *skeppsbyggmästare Jacob Jacobsson, född 1646, död 1729* och *Catharina von Egmont, död 1725*. Hon avled tyvärr i barnsäng endast 25-årig och begravdes Chr 12.12.1697; den lilla dottern begravdes 27.4.1698.

Att Sven Olufsson Hijsing, kommit att bli ägare åtminstone till hälften av gården genom giftermål framgår av följande: Vågmästare Assmund Liedberg (begr. D 25.11.1726) klagade i brev till magistraten den 24.3.1715 (EIIa:27) över för hög beskattning och skrev: "Anno 1712 i December, då ägendomen till skattning uppgifwas skulle, omtaltes huus och gård, som war min swåger Swen Hijsing och mig bägge tillhörig, då swarade sahl Öfwerinspector Gripenstedt, hwad willja wij här deela, huus och skrifwes på en och I kunnen förlijkas om afgiften. Nu som iag tänkte det war lika mycket, blef mitt namn för gården." Detta hade medfört att han vid taxeringen för sammanskottet 1714 uppsatt till 6 d smt. 1715 värderas vågmästare Assmund Liedbergs tomtinnehav till 450. hans husandel till 920 och hans lösöre till 1 000 d smt, medan Sven Olufsson Hijsing, som avlider detta år (begr. D 31.12.1715) får skatta för endast tomtvärdet 120, för samma husvärde som Liedberg och för lösörevärdet 1 300 d smt. Vågmästare Assmund Liedbergs hustru Britta Knutsdotter fick stolrum i domkyrkan 17.11.1696, han själv 23.4.1694. Hon begravdes D 20.6.1738.

Sven Olofsson Hijsing efterlämnade vid sin död en halv gård vid Stora hamnen mellan Wilhelm Kinnaird i öster och Lars Hansson Liedgren i väster (alltså denna gård) en bakgård på Köpmangatan mellan båtekarlen Lars Bökers änka i Öster och Källarmästare Kitz i väster (6.11) och en gård på Kronhusgatan mellan konstapel Lars Lohmanns hus i öster och sal Måns Esbjörnssons änka i väster (8.35).

I upphandlingslängden 1717 anges Sven Olofsson Hijsings änka bo tillsammans med Assmund Liedberg och hans hustru Britta Knutsdotter, Dennas syster hette enligt anonym källa Elisabeth Knutsdotter och var gift med Sven Olufsson Hijsing och 1720 omgift med garnisons-, ränte- och proviantmästare) Augustin Hohenthal, som alltså blev (del?)ägare av denna gård 5.63 och så småningom även av 9.31. kv Enigheten (se d.o.) och 8.35. Krigskommissarie Augustin Hohenthals hustru (alltså denna Elisabeth Knutsdotter) begravdes 29.5.1736.

1740 värderas avlidne Augustin Hohenthals hus på Stora Hamngatan. För 2 100 d smt i plåtar samt en diskretion av 100 d smt sålde hans änka Agnes Elisabeth de Silentz gård på Stora Hamngatan mellan handlanden Jacob Liedgren i väster och jungfrurna Kinnaird i öster till handlanden Magnus Wetterquist, uppbud 1.12.1740. Samma dag betaltes 30-penning.

1755 Handelsman Magnus Wetterquists änka

1765 Komminister Magnus Johan Gadelius med bakgård i 6.10 (Omkr 1785 omdöpt till 6.11)

Inspektoren vid Ostindiska Kompaniet Samuel Aurell lät den 18.2.1782 första gången uppbjuda ett i stadens norra del och dess fjärde kvarter vid Stora Hamngatan beläget hus och gård mellan Ellgrenska arvingarnas hus å västra och det s.k. Giertziska eller numera handelsman Wedbergs hus och gård å östra sidan med tillhörande bakgård åt Köpmangatan (senare kallad), vilket hus och gård prosten Magister Magnus Wallerius (Gadelius?) och hans hustru Maria Båthman förut ägt men den 16.1.1782 sålt till inspektoren Aurell och hans hustru Anna Elisabeth Walleria för

2 666 rdr 32 skill specie. – 30-penning 88 rdr 42 sk. 8 r. – Gården ägdes 1785 av Samuel Aurell och 1787 och 1790 av dennes änka. Den uppbjöds den 2.1.1797 av kofferdikaptenen Sven P. Carling, som i tomtöreslängden 1800 ägde hus med välvd källare och baktomt 6.11.

1807 Handelsman Petter Grönberg. Baktomten 6.11 tillhör nu Carlings änka.

Petter Grönberg tjänstgjorde enligt handels societetens protokoll först hos A. J. Andréen i fyra år och sedan hos J. A. Lamberg & Son i nio år och blev medlem av handels societeten den 22.3.1791 Burskap som handlande 16.12.1791. Gift med Lovisa Albertina Müller, död barnlös 21.6.1813. Hon var syster till ogifta Juliana Christina Müller och till avlidna *Fredrika Dorothea Müller* (G.1/ kronolänsman *Olof Bese*, 2/ handl. *Robert Marschall*) Makarna ägde vid bou efter henne 18.8.1813 hälften i Torskogs bruk, 12 000 rdr bco, hus och tomt nr 63 i femte roten, Norra Hamngatan, 5000 rdr samt hälften i tomt nr 21 i tionde roten 166:32. Nettobehållning 30 000 rdr bco. (Berg II:3–4, 456, II:5–6, 244 och II:7–8, 306)

Senare uppbud av 5.63

slaktare F Duchbach.

13.11.1815